

Eduskuntatyön erityispiirteistä

Eduskunnan kirjasto kouluttaa 2.4.2019

tutkija Joni Krekola etunimi.sukunimi@eduskunta.fi



EDUSKUNTA

Eduskunnan tehtävät

- lakien säätäminen
- valtion varojen käytöstä päättäminen
- enemmistöhallituksen muodostaminen
- hallituksen toiminnan ohjaus ja valvonta
- Suomen kansainväliset sopimukset
- politiikan julkisuus ja tapahtumisen paikka



Eduskunnan kokoonpano

- **poliittinen työ**
 - 200 kansanedustajaa
 - kansanedustajien avustajat n. 130
 - eduskuntaryhmien työntekijät, n. +/- 10 ryhmässä
- **hallinto ja virkamieskunta**
 - eduskunnan kanslian alaisuudessa 440 työntekijää
 - tehtävä ylläpitää ja tukea kansanedustajien työtä
- demokratian hinta: 124,6 milj. euroa 2017.
 - jokaista suomalaista kohden 23 euroa.



Näkökulma: kansanedustajan työ



Millainen on sinun kansanedustajasi?

Juoksetko lupauksen perässä?

Eduskuntavaalit ovat hyvin lähellä. Ennakköäntestys on jo alkanut. Näinä päivinä tulii sinulle lupauksia eri puolilta. Lupauksia, joita on ennenkin annettu vaalien alla.

Moni on pukeutunut vaalasuun ja naamloon. Tämmän päivän lupaukset ja eilisen teot eivät aina tunne toistaan. Yrittäjien ystäviä ovat nyt nekina, jotka vielä eilen pitivät heitä melkein rikollisina. Toimihenkilöiden tovereiksi ilmoittautuvat myös ne, jotka ovat polkeneet heidät palkkakuoppaan.



Politiikka on kovaa työtä, yhteistyötä.

Vaalimainoksissa sinulle tarjotaan kovia ja me-neviä voimamiehiä tai -naisia. Kukaan ei kuitenkaan ratkaise asioita yksin. Päätökset tehdään yhteistyön kautta. Kovapäisinkään ei menesty yksin. Lainsäätäjän työ on pitkäjänteistä. Ei mitään seurapiirihuvia. Puhujalla on paljon, tekijöitä yleensä harvemmassa.

Kohta on vaalit. Niissä ratkaistaan myös sinun elämisesi useiksi vuosiksi. Tärkeintä on, että käyt äänestämässä.



- valtiovalta kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta
- kansan tahto muuttuu poliittiseksi päätöksenteoksi kansanedustajien työn kautta
- imperatiivisen mandaatin kielto - *Kansanedustaja on velvollinen toimessaan noudattamaan oikeutta ja totuutta. Hän on siinä velvollinen noudattamaan perustuslakia, eivätkä häntä sido muut määräykset.*

Mitä kansanedustaja tekee?

- syklisyys: vaalikausi 4 v., vuodenkierto kevät- ja syyskausi
- viikkorytmi: täysistunnot, valiokunnat, ek-ryhmät
- ”Tärkein työ tehdään valiokunnissa”
- valtiopäivätoimet: puheenvuorot, kysymykset, aloitteet
- epävirallinen eduskunta: kuppila, sauna, kerhot
- kansainväliset tehtävät: IPU, PN, Etyj, Euroopan neuvosto
- kotimaiset: YLE, KELA
- työ eduskunnan ulkopuolella
- media, some



Mikä ohjaa kansanedustajan työtä?



- hallituspuolue: hallitusohjelma, yhteistoimintasäännöt
- eduskuntaryhmä - puoluekuri
- oppositiopuolue: haastaminen, vaihtoehdot
- puoluejohdon tai ”kentän” ohjaus
- kolmikanta, etujärjestöt, lobbarit, rahoittajat
- mediajulkisuus

Politiikkamääritelmiä

- **suppea**: politiikka yhteisten asioiden hoitoa
- **laaja**: politiikkaa on kaikissa asioissa. Tarkoittaa valintoja, tulkintoja, yhteiskunnallisen tulevaisuuden tavoittelua.

ihminen = poliittinen eläin

- poliitikko - ihminen joka omistautuu politiikalle (kuka tahansa)
- ammattipoliitikko - vaaleilla valittu, täysipäiväinen, palkallinen luottamustoimi

Kansanedustajat ja politiikan pelivara

- **epäpoliitikon**
 - julkkisedustajat
 - median vietävissä
- **rivipoliitikon**
 - ”joukkuepelaajat”
- **teemapoliitikon**
 - yhden asian edustaja
 - oman maakunnan etu
- **yleispoliitikon**
 - valtakunnallinen taso
 - pyrkimys saada lisää valtaa
 - politikointi

Eduskunnan ja kansanedustajien valta

- eduskunnan asema vahvistui 2000 perustuslaissa
- toisaalta EU, vahvat enemmistöhallitukset, pääministerien valta, virkamiesvalta
- eduskunnassa valta hallituspuolueiden puolue- ja ryhmänjohtajilla, valiokuntien pj:lla.
- valtaosa edustajista ei kuulu poliittiseen eliittiin
- yksittäinen edustaja: pyrkimys valtaan, asiantuntemus, verkostoituminen, luotettavuus, näkyvyys
- Liike Nyt – uudenlainen tapa vaikuttaa?



Kansanedustajien kilpailuyhteisö

- eduskunta päätöksentekijöiden kilpailuyhteisönä
 - äänestäjät, vaalirahoitus, asema puolueessa ja eduskuntaryhmässä, ministeriys, valiokuntapaikat, aloitteet ja puheenvuorot, myönteinen julkisuus
- uudelleenvalinnan varmistaminen
- konflikti kuuluu poliittikkoyhteisöön - miten edustajat kestää jatkuvaa riitelyä? (Anna Kontula)
- edustajien yhteisöllisyyden rapautuminen



Eduskunnan ja edustajien arvostus

- perustuslaissa eduskunnan asema vahvistunut – edustajien arvostus laskenut
- kuka hullu haluaa poliitikoksi?
maailmanparannus, kutsumus, elämäntapa
- vaikka valta voi olla muualla, kansallinen politiikka tapahtuu eduskunnassa: Suomessa se kiinnostaa
- kansanedustajien pitää ottaa eduskunnalle kuuluva valta!



Omake kuva vrs. julkinen kuva

- ”Julkisuuden kautta välittyy kärjistyneimmillään kuva kansanedustajista korkeapalkkaisina, ulkomailla matkustelelevina laiskureina, joita on puolet liikaa. Edustajien oma kuva työstään on kovin toisenlainen. He katsovat ahkeroivansa EU-jäsenyyden mukanaan tuoman aiempaa suuremman työmäärän, monimutkaistuneiden lakihankkeiden, laajentuneiden kansainvälisten yhteyksien sekä kansalaisten ja etujärjestöjen välittämien kasvavien vaatimusten parissa.”

Maria Kaisa Aula 2003

Kysymyksiä

- yksittäisen puolueen/edustajan äänimäärät Helsingin vaalipiirissä kansanedustajaksi pääsemiseksi?
- Millaista edustajan työ on, rankkaa ja vakavaa?
- Kuinka kannustaisit nuoria äänestämään? Mitä haluaisit sanoa nuorelle, joka haaveilee politiikassa toimimisesta esimerkiksi kansanedustajana? Miten sinun mielestäsi pitäisi toimia ilmastopolitiikassa?